

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Községi ügyek.

Adatokat keresve bizonyos munkához, átnéztem a községi jegyzőkönyveket a harmincas évektől fogva. Ezekből tudom, hogy a régi jó időben minden héten a városi tanácsosok (elüljárók) úgynevezett tanácsüléseket tartottak. Ezekben a tanácsüléseken a város valamennyi ügyét-baját megtárgyalták s éretten megfontolás után határoztak. Abban az időben kicsi dolgok is, apró, csip-csup esetek, macska vagy tyukpöök is a tanácsülés elé kerültek s ezeken nyertek elintézt.

A mai időben mélyreható fontos kérdések sem igen kerülnek elüljárósági gyűlések elé. Hanem egyszerűen odadobattatnak a képviselőtestület zöld abroszára: tessék rágódni rajta. Az ügygel nem igen ismerős képviselők azután nekilátnak, egy ideig ide-odaforogtatók a kérdést s végre vagy bizottságnak adják ki, vagy visszaadják az elüljáróságnak avval, hogy tessék javaslatot terjeszteni a legközelebbi közgyűlés elé.

Ennek pedig rendszerint késedelem a következménye, a késedelemnek pedig az ügy, maga a város és lakosága vallhatja kárát.

Ennek elkerülése végett tessék életbeléptetni az elüljárósági gyűlése-

ket. Nem mondom, hogy pl. minden szombaton, mint a régi világban volt, hanem legalább is minden képviselőtestületi gyűlés előtt. Ezekben a gyűléseken azután alaposan tárgyalják le az egész tárgysorozatot, alkossanak határozott véleményt, javaslatot s ennek kíséretével terjesszék az ügyeket a közgyűlés elé.

Ekként minden egyes ügy megfelelő világításban kerül a képviselők elé, akik azután megfelelő határozatokat is alkothatnak minden egyes esetben.

Az elüljáróságnak — bizony magasan járunk hasonlatért — olyan viszonyban kellene lennie, mint a kormányban és a parlamentben. Az elüljáróságnak kellene minden szönyegre kerülő ügyet kellőképpen előkészítenie s ekként a képviselőtestületet hasznosan foglalkoztatnia. Akkor elkerülnék azokat a sokszor zürzavaros gyűléseket, amelyeknek méhéből oly sokszor fogamzik meg az a határozat, hogy majd máskor határozunk.

Nem egyedül mi sürgetjük ezt. Egyik-másik képviselő már követelte a tárgyaknak ezt az előkészítését, egyes esetekben meg is történt, de a szokás meg nem gyökeresedett, azért sürgetjük mi is újra és újra.

Mivel az elüljárók választásának küszöbén van a város, ismételten hangsúlyozzuk azt is, hogy a községi tiszti-

kar mellé (községi bírák, jegyzők, pénztáros és közgyám) arra való elüljárókat is válasszanak. Olyanokat, akik az elüljáróság és a képviselőtestület gyűlésein a tisztikart tudásukkal és buzgalomukkal kellőképpen támogatni tudják. A most befolyt pár évben azt hisszük a tisztikarnak sajnosan kellett nélkülöznie ezeket az elüljárókat, mert a megválasztottak — tisztelet-becsület személyöknek — de nélkülözték azt a magasabb iskolai képzést, amelyre ekkora község ügyeinek intézésében okvetlenül szükség van. A választók a választásnál ügyeljenek erre. Megköveteli ezt a város kellő vezetése, haladása, fejlesztése, meg a választók érgekei egyenként és összesen. A tisztikarnak is végtelen könnyebbé legyen az, hogyha az ügyek elbírálásában arra alkalmas férfiak állanak mellettük, mint elüljárók.

Ismertve azonban a választás módját, nem bizunk benne, hogy ebbeli tanácsunk meghallgatására lel. Mert a nyilvános, közfelkiáltásos választáson rendszerint úgy osztogatják a bizalmat, a mandátumot, hogy egy-egy hangos torkú ember belekiált a levegőbe egy-egy nevet s kész a választás. Így volt rendszeren a múltban, így lehet a jövőben is. Akkor a tisztikarnak megint csak nélkülöznie kell az intellektuális erőt, amelyben a város ügyeinek vezetésében támasztékot

Gyónás.

— Édes leányom, halljam hát bünőd.

— Atyám! hetek óta küzdök a vággyal, mely mindig jobban erőt vesz rajtam! És forr a vérem emésztő lázzal... És kipattogzik a láztól ajkam... Atyám! én szeretek!... Bár jól tudom, hogy még csak rá gondolnom is véték... S képtelenség clole futnom, Hozzá vonz leküzdhetlen ígézet. Hiába fogadom sokszor-százsor, hogy még az útját sem lépem által; Dobogó szívvel keresem másszor, Bár csak egy pillanatra is lássam... Ha mégegyszer összejövök véle, Atyám! elvesztem menthetetlenül! Ha egyszer ajka ajkamat érte, Egész valónk kárhözatra kerül... O azt mondta, bünbe esik értem, s még csak nem is fél a büntetéstől! Atyám, én remegő szívvel kérlek, Mentse meg lelkemet a kísértéstől.

— Édes leányom, menj haza békén: Ne hallgass a kísértő szavára. Kulcsold össze kezéd minden este. Forrón, őszintén, esdő imára. Két hét múlva jöjj vissza majd hozzám, Megtért, nyugodt lelkiismerettel.

— Atyám! Itt vagyok és nagy a bünöm, Övé vagyok már lélekkel, testtel.

B.

Elválás.

Nagyon finom izléssel berendezett garcon lakás. Csupa értékes, eredeti rajz és festmény díszítés a falakon, apróbb-nagyobb márvány szobrok, művészi kivitelű virágvázák az ezeknek szánt asztalokakon. A szoba falai halvány gyengéd kék alapszínezésűek finom aranydíszítéssel. A nagy ablakokat kettős selyemfüggöny takarja el a szem elől. A szobában nyíló virágok különös, vegyes illata érzik. Derűs, nyájas nap alkonya ereszkedik le lassan a lármás városra.

A férfi (a belépő nőhöz): Ah! hát, mégis, mégis! Őszintén üdvözlöm! Mily különös! Ha nem látám, ha nem tudnám, hogy maga az Margit, a maga testi valóságában, még világos nappal... itt nálam, ebben a csendes legénylakásban, igazán azt hinném, hogy csak látomány, csak egy... szép jelenség, a maga szép arcának, egész alakjának fantomikus, szuggesztív megjelenése.

— A nő (komoly arccal): Sokáig gondolkodtam magamban, amíg az első... és (halkhangon) utolsó látogatásra elhatároztam magamat.

A férfi: De Margit! Édes Margitka, mi csoda változáson ment keresztül az alatt a rövid két hét alatt, amelyben nem láthattuk egymást? Nem! úgy-e csak meg akar egy kissé ijeszteni? úgy-e csak...

A nő (bánatos arccal, remegő hangon): Nem! Ne gondolja... Zoltán, hogy a lelki életem valami változáson ment volna át. Nem! Én ma is a régi, a szomorú, sok csalódáson, nagy lelki megrázkodásokon átment, komoly, kicsit szenvedő, néha, nagyon ritkán egy kicsit örülő, talán örökre csak magamnak való... Margit vagyok! Hiszen tudja, ismeri az életem történetét, amit a kérésére elmondtam... azon az első találkozásunkon, azon a derűs napsütéses délutánon, emlékszem rá, egy hétfői napon volt és én már régen nem éreztem örömmel szívtam magamba akkor a maga beszélgetését, a maga finom, gyengéd, szokatlanul gazdag lelkének megnyilatkozását s bár akkor még csak vonzódtam magához... hiszen akkor még csak egy órája ismertük egymást... mégis azt gondoltam, hogy amiket akkor maga elmondott nekem, ahogy éreztem, ahogy gondolkozott, ahogy cselekedett, az maga, a tökéletes férfi! Igen! Így volt, így éreztem s most, amikor bucsuzni... válni jöttem ide... magához Zoltán! (oly szépen ejtette ki ezt a nevet)... most különösen kérem arra, hogy ne is igyekezzék nekem ellentmondani. Fájna nekem, ha ettől a szép illuziótól megfosztana engem!

nyerne. Ebben az esetben már most föl hívjuk figyelmét arra, hogy az egyes kérdések elbírálásában sohase röstelkedjék megfelelő szakembereket bevonni a tanácskozásba és ezek véleményét kikérve a legjobb álláspontot elfoglalni. Tessék elhinni, ez nem szegényére, de becsületére valik majd, a város pedig nagy hasznát fogja látni.

A város tisztikara, amelynek Süme gen oly szép, de nehéz hivatása van, ekként biztosítja az ügyek okos, gyors és legcélszerűbb elintézését és egyúttal biztosítja a községi közgyűlések sima, zavartalan és tisztos lefolyását is.

Állatkiállítás Csabrendeken.

A Zalavármegyei gazdasági egyesület a Sümegvidéki gazdakör közreműködésével folyó hó 19-én Csabrendeken állatkiállítást rendezett.

A kiállítás mennyiségre nézve kevésbé sikerült. Oka volt az őszi vetőmunkálatok, a megkezdődött előszürettek, főképpen azonban a takarmány hiánya, mert a gazdák sovány állataikat röstelték kiállítani. Minőségére azonban a kiállítás annál jobban sikerült.

A helyi bizottság, élén Barcza Lászlóval, a kiállítás területét szépen elrendezte. A malomúton kétoldalt hosszan húzódtak végig a korlátok, amiket elül zászlókkal, virágokkal, zöld lombokkal díszített csinos kapu kötött össze.

Nyolc óra után kezdtek hajítani a tarka teheneket és fűzőket, szép, erős testű, kitünő alkutú állatokat, mindannyi között azonban kitűnt Barcza László csoportos kiállítása remek állataival.

Lassan gyülekezett a közönség is. A Zalavármegyei gazdasági egyesület képviselőiben Bosnyák Géza alelnök, ifj. Tarányi Ferenc dr. és Sárközy Viktor titkár, a Tapolcavidéki gazdakör képviselőiben Forster Elek elnök jelent meg, ott volt Flandorfer Ignác zalamegyei állattenyésztési felügyelő, a csabrendeki elüljáróság s a Sümegvidéki gazdakör választmányának számos tagja.

Tíz órakor Barcza László a Sümegvidéki gazdakör és a község nevében melegen üdvözölte a gazdasági egyesület kiküldötteit s a közönséget s a magyar föld tüzes szere-

telétől áthatott beszédében fejtegette a mezőgazdaság, főként az állattenyésztés fontosságát s a gyűlést megnyitotta.

Ezután Bosnyák Géza elnöke alatt megalkult a bíráló bizottság. Alapos bírálat után a következő eredményre jutott a bizottság:

I. csoport. Tehenek.

Bödis Elek (Kisvársárhely) I. államdíj 100 K
Kiss Mihály (Kisvársárhely) II. államdíj 75 K
Lőke István (Deák) egyesületi díj 50 K
Nyirő Ferenc (Csabrendek) a csabrendeki takarékpénztár díja 50 K
Bálint József (Nyirád) a sümegi takarékpénztár díja 30 K
Báldics József (Csabrendek) gazdaköri díj 25 K
Böröc István (Csabrendek) elismerő oklevél.
Barcza László (Csabrendek) csoportos kiállításért elismerő oklevél.

II. csoport. Üszök:

Tóth János (Prága) első államdíj 100 K
Lohonyai Elek (Mihályfa) II. államdíj 75 K
Plachner László (Csabrendek) II. államdíj 75 K
Bödis Elek (Kisvársárhely) egyesületi díj 50 K
Makkos István (Deák) egyesületi díj 50 K
Albert János (Szegevár) a csabrendeki takarékpénztár díja 50 K
Kövesi József (Dabronc) gazdaköri díj 25 K
Csombó István (Kisvársárhely) elismerő oklevél.

A díjak kiosztása után a kiállítás véget ért.

Utána a nagyvendéglőben társas ebéd volt. Ezen színtén Barcza László mondott felkösztőt, éltetve a gazdatársadalmat és a jelenvöltokeket. Bánfi Alajos Barcza Lászlót, mint a vármegye egyik vezérfiát köszöntötte föl, aki kiváló tehetségével a közügyek szolgálatában minden téren nagy buzgalmat fejt ki s ezáltal mindenki tiszteletét és szeretetét vívta ki. Szavai lelkes eljenzést váltottak ki a társaság lelkéből.

Három óra tájban a társaság szétoszlott, hazaszóltotta a sürgös munka.

Rabinek Sándor vendéglős a jó ebédért, kitünő csabrendeki boráért és figyelmes kiszolgálásáért dicséretet aratott.

Községi gyűlés.

Sümeg képviselőtestülete folyó hó 20-án tartotta rendes őszi közgyűlését Kiss Antal bíró vezetésével. A gyűlésen a képviselők nagy számban jelentek meg, köztük most választottak is, akiket a bíró melegen üdvözölt.

A gyűlés első tárgya a községnek 1909-re szóló költségvetése volt. Ezt az elüljáróság előterjesztésében 47.604 K 65 f. bevétellel és 68.644 K 54 f. kiadással elfogadták. Az adóalap 41 265 K, e szerint a hiány 21.050 K 89 f, ennek fedezése 51% községi pótlék szükséges.

Eckstein Samu közsén kutatásra engedelmet kért a várostól. A gyűlés új kérvényt kíván Ecksteintől, amelyben részletesen leírja a módosításokat, amelyek szerint eljárni kíván. A testület azután érdemileg határoz.

Talabér Károly telkét házhelyekre parceláztatni óhajtja, kérte a várost, hogy a kihasítandó föuccáért négyeszőgölenként 4 koronát adjon. A kérvényt az elüljáróságnak és a pénzügyi bizottságnak adták ki javaslat végett. Ezek javaslata: a város vegye meg az uccányítás miatt elbontandó házat s az uccák jó karban való tartását, fásítását és világítását vállalja el. Mivel a kérvényező e föltételekre még nem válaszolt, a gyűlés a javaslat tárgyalásába nem bocsátkozott.

Az állami népiskola építésére fölveendő 210.000 korona törlesztéses kölcsönt név szerint való szavazással elfogadták. A pénzt 5-4 százalékos árfolyammal a Magyar jelzálog hitelbanktól veszik kölcsön. A szerződés aláírásával a városbíró, jegyző, pénztárost, Lukonich Gábor drt. Epstein Vilmost és Fürst János drt. bizták meg.

A gyűlés a téglagyár bérbeadása, ügyben utasította az elüljáróságot és a pénzügyi bizottságot, hogy részletesen megállapított föltételeket terjeszen a gyűlés elé.

A képviselők hálás köszönettel fogadták a vallás- és közoktatásügyi kormány ama rendeletét, hogy a másik kisdodovó telkét is az évi hozzájárulásból földözhesse a város. A kizemelt telkek közül név szerinti szavazással Marton Sándornak az Árpád uccában lévő telkét vették meg 8000 K ért, az elüljáróságot meghatalmazták, hogy az adásvevési szerződést kösse meg, az építés eszközésével pedig az államostó bizottságot bizták meg.

Az agkok házának épületanyagban és pénzben 1500 koronát névszerinti szavazással adott a gyűlés. (Harmadszor vagy negyedszer került ez az ügy a képv. testület elé, mert sohase a törvényszabta formák között terjesztették elő. Sz.)

A törvényhatósági bizottság az orsz. tanítói nyugdíj-alapba a tanulók által fizetendő 30 filléres hozzájárulás tárgyában rendeletet intézett a városhoz. Mivel az ingyenes népoktatásról szóló törvény 1909 szeptember 1-vel e hozzájárulást megszünteti, illetve az államra hárítja, a gyűlés a rendeletről napirendre tért.

A férfi (szeliden): Az a mély, kissé beteges melankólia, amely a maga lelkén ül, nem fog jól végződni, ha idejében nem változtatja meg a gondolkodását, ha szándékosan, érthetetlenül megfosztja magát az életszükséges örömeitől, amik mai érzéseiben egyedül alkalmasak arra, hogy visszahozzák korábbi derűs, jó kedélyét. . . hiszen ez valószínűs öngyilkossági kísérlet, ahogyan, amilyen keserű érzésekkel, a lelki és testi szórakozások teljes megvetésével él ma, Margit! hallgasson rám! Tudja, hogy én mindig komoly, őszinte barátja voltam magának s amikor valami jó tanáccsal láttam el, mindig olyan érzésből tettem, mintha magamnak, vagy az édesanyámnak tanácsoltam volna, aki nekem ezen a földön a legdrágább!

A nő (lemondóan): Tudja Zoltán, hogy azok, amiket én az érzéseimről, a vágyaimról magának elmondottam: — nem színészi tetetés, hanem szomorú valóság, szomorú őszinteség. Lássá . . . (és itt a hangj ismét az a színezetlen halk, szomorú hang volt, amelyen szólni szokott, ha magáról beszélt) . . . mikor magát megismertem, azt hittem, hogy örömtelen életnek új prespektívái nyílnak meg, az élet igazi boldogságának lehetőségében kezdtem hinni, amiket eddig még nem adatott meg nekem megismerni s azalatt a néhány nap alatt, amely az első és második találkozásunk között elmúlt, igazán a boldogság sejtésével voltam eltelve, de . . . azután az én állandó szomorú érzéseim ismét

e sejtélem fölül kerültek, amely visszadobott engemet a színes illúziókból a színtelen szomorúságba. — Azután jött a rövid időre szóló bucsuzás, maga Zoltán . . . betegen vidékre elutazott . . .

A férfi: De Margit! . . . Még mindig kétkelkedi a . . .

A nő (kissé emelkedettebb hangon): . . . Ne! ne szóljon közbe Zoltán! . . . már kijelentettem azóta többször, hogy hittem, . . . ma is hiszek még magának . . . s hogy azután nem láthattam sokáig, hát . . . hát igen! . . . kimondom! . . . azt hittem, hogy maga is csak olyan gondolkozású, mint volt eddig minden férfi ismerősöm s amikor mégis meggyőződtem róla, hogy maga Zoltán igaz uton járt, hogy a viselkedése őszinte volt hozzám . . . hát akkor már késő volt . . . az illúzióm már szertefoszlottak . . . s a közöny . . . az életem megváltozhatatlanságának gondolata, mint valami mérges vipera . . . fészkelte be magát a gondolataimba, az érzéseimbe s visszadobott engem abba az állandó szomorúságba, amelyben ma is élek . . . s amely, mint egy sötét, fekete vonás . . . végig fog kísérni engem az életem át. . .

A férfi: Ha nem tudnám, Margit, hogy ebben a maga szomorúságában sok, talán tulajagosan sok az őszinteség, tünékenynek, muló természetűnek tartanám s én is mint mindenki az én helyemben — udvarias, de üres, hideg vigasztaló szavakat, mondanék most magának. De tudja, hogy lehetőleg kerülni

szoktam az alacsony, hétköznapi gondolkozást s azért még egyszer s ezuttal nagyon komolyan kérem, hogy keressen magának Margit néhány jó barátót, velük gyakran érintkezzék, hogy ne ölje meg a lelkét az egyedüllétnek fárasztó unalma és gyötrelme, keressék a jó, a nemes változatosságot és vidámságot nyújtó szórakozásokat s én hiszem, hogy ez a mai aggasztó szomorúsága lassankint el fog mulni. — Mily különös is, hogy valaki ebben a fiatal életkorban már ennyire életűnt.

A nő (csendesesen, lemondóan): Köszönöm, Zoltán, maga jó és becsületes barátom volt eddig is, tartsa meg jó véleményeit rólam ezután is. A tanácsait igyekeznék fogok megtartani, bár ezektől sem várok már sokat. Én a maga emlékéért becsületesen meg fogom magamban őrizni! . . . Isten vele! (Felállott s egy hosszú, meleg, érző kézszorítással elbucszott a barátjától, aki hiába igyekezett még marasztalni őt. A férfi udvariasan kísértette a lépcsőig s mikor visszament a szobájába, egy ideig elgondolkozva magában, csak ennyit mondott róla):

— Szegény nő! A Lerao Elvesztett boldogságának egy élő igazi Annája, akit talán már sohase lehet többé visszaadni az életnek!

N. Enyedy Barna.

Tomor Dezsőnek és Németh Jánosné Gyula nevű fiának illetőségét elutasították.

A vágóhid építése dolgában megkeresik a vármegye alispánját, hogy halasztást adjon, mert a várost ez évben sok anyagi teher érte.

A városbírónak azt az intézkedését, hogy Dénes Sándortól az ucca szélesítése miatt egy darab területet vett, jóváhagyták.

A vakokat gyámoltató egyesületnek nem szavazott meg a gyűlés semmit, hanem gyűjtet.

A keszthelyi—hévízi villamos vasútra részvényt nem jegyezték.

Horváth Lajosnak, mint ipariskolai szolgának egy öl fát szavaztak meg.

Kiss Antal városbíró meleg részvétellel emlékezett meg Rainprecht Antal püspöki jószágkormányzó haláláról, aki a város iránti jóakarátának nem egy jelét adta. A képviselőtestület jegyzőkönyvbe iktatta részvételt.

Lukovich Gábor dr. indítványára a gyűlés melegen üdvözli Hornig Károly báró megyés püspököt abból az alkalomból, hogy a király a Lipót-rend nagykeresztjével tüntette ki s utasította az elüljáróságot, hogy erről a püspököt üdvözölő irat útján értesítse.

Végül Éles Károly fölhozta, hogy a belügyminiszter még most sem utalt ki az adóügyi jegyző fizetésére egy fillért sem, holott ezt az állást több mint 3 éve szervezte a város s ez idő alatt majdnem 3000 koronára rúg a hozzájárulás. Javaslatára a gyűlés utasította az elüljáróságot, hogy a fizetés kiutalását sürgesse meg, egyúttal kérje meg a kerület képviselőjét, hogy a kiutalás érdekében közbenjárni sziveskedjék.

E sok és nagyrészt fontos tárgy elintézése után a gyűlés szétoszlott.

Sümegvár.

Kinnach Ödön helybeli reálskolai tanár lelkét megragadta ez a festői páratlan szép vidék, amelynek középpontjában ott emelkedik Sümeg hegye, tetején romjaiban is megkapó hatalmas várfalakkal. Ez a szép vidék, amelyen a Kisfaludyak szelleme száll hozzánk, költői ihletre ragadta Kinnachot.

Elvonultak előtte a daliás korok daliás lovagjai, a várurak szépséges asszonyai, leányai s ennek a remek vidéknek lebilincselő keretében, talán egy megkapó napzállat csöndes ihletet percében megszületett a költői elbeszélés.

Sümegvár a címe. Tartalma középkori lovag történet.

Páthy Zsolt volt Sümegvár büszke ura. Szépséges leánya Margitka. Bánffy Geyza és Margitka szerették egymást. De Margitkát Bánffynak egy gögös keményszivű rokona is elnyerni óhajtoita. Páthy serege Győr mellett teljesen elpusztult s evvel ereje, hatalma megdőrt. Ezt a szerencsétlenséget aknáztta ki a dús gazdag rokon. Margitka az övé lett. A férj azután otthagya Sümeg várát, újra harcra szállott. Ekkor Geyza fölkereste Margitkát, szemrehányást tett neki, hogy cserben hagyta. Az együttlét alatt megérkezik serege élén a férj. Párba. Ebben Margitka szerelmességét testével védelmezi. Férje kardja a viadalban átütö szívet. Elcsik Geyza is. És

Két madár szállt oly sebesen, mint viharban Jgyors madár

Sezbb hazába ég felé.

Ezt a történetet énekelte meg a költő, igazán költői szép nyelvezettel.

Az elbeszélés alaphangja mindvégig komor, szomorú, mint amilyen az a föltámadt érzés, amelyet a sümegi rom a jó emberek lelkéből vált ki. Ez az alaphang egységesen vonul végig az egész versen s az olvasó lelkében éppen azokat a hangokat üti meg, amelyek hangok a költő lelkét elfogták, amikor költeményét megteremtette. Emelik hatását azután azok a természeti képek, amelyek kiválóan sikerült aláfőtésai a történetnek.

A költemény tiszta, nemes forrásból fakad. Akinek izlését még el nem rontotta a mindjobban elhatalmasodó pornografikus irodalom, azok néhány kellemes, bensőséges per-

cet szereznek lelküknek Kinnach bájos elbeszélésének olvasásával.

Mi sümegiek kétszeresen hálásak lehetünk érte, hogy éneke a mi várunkról, Sümeg váráról szól s ezzel némileg pótolja azt a hiányt, hogy Kisfaludy Csobánc, Tátika, Somlyó mellett Sümegről megfeledkezett.

A füzetke lapunk nyomdájából került ki, igazán izléses, díszére való kiállításban. Ára 60 fillér. Kapható Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Ismételten ajánljuk a közönség figyelmébe.

H I R E K.

Delegátus. A képviselőház szeptember 23-án tartott gyűlésében Eitner Zsigmond, kerületünk országgyűlési képviselőjét a delegációba rendes tagnak választotta meg.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kassai állami felsőbb leányiskola mennyiségtan fizikai székét Dörnyei Károly okl. középiskolai tanárral, a salgótarjáni községi polgári iskola volt igazgatójával töltötte be.

Külföldi tudósok a Balaton mellett.

A tudomány előkelő képviselői látogattak meg a magyar tengert. Lóczy Lajos, hazánkban ez a kiváló geológusa hívta meg őket a bécsi amerikai kongresszusról, hogy Közép-Európa legnagyobb tavának természeti szépségeit színről-színre láthassák. Végig hajózták a Balatont, végre e hó 19-én délután fél 4 órakor érkeztek meg Keszthelyre a B. H. R. T. egyik vontató gőzösné, mely ez alkalommal zászlódsízt öltött. A kikötőnél Nagy István városbíró üdvözölte a vendégeket. Nevükben Lóczy Lajos dr. mondott köszönetet. Ebéd után a vendégek Festeics Tasziló gróf főudvarmester fogatain Hévízre rándultak. Itt Reischl V. bérlő fogadta őket magyaros vendégszeretettel. Este nyolc órakor bankett volt a Hullám-szálló nagytermében, melynek során a messze földről érkezett vendégek tisztelőre a Keszthelyi Iparosok Dalköre szeretettel adott.

Az első felkőszöntőt Lóczy Lajos dr. mondta, aki hosszabb beszédben köszönte meg az idegeneknek, hogy hazánk egyik legszebb vidékét felkeresték. Beszéltek még Oberhummer J. dr. bécsi egyetemi tanár, Selner berlini muzeumi igazgató, Selerné, Peabody cambridgei (Amerika) egyetemi tanár, Schmelz leideni muzeumi igazgató, Lehmann Nitsche dr. buenos-airesi geológus, majd Ausserer dr. bécsi tanár a Dalkörnek mondott meleg köszönetet a művésziesen előadott szép darabokért. A Dalkör nevében Lakatos Vince dr. prém. főgimn. tanár, a Dalkör elnöke latin beszédben válaszolt, kérve az idegeneket, Hogy Magyarországról, a nyugati műveltség védőfaláról otthonukban se feledkezzenek meg.

Előfizetési fölhívás. Az év utolsó negyede alkalmából a kiadóhivatal tisztelettel kéri lapunk előfizetőit, hogy az előfizetést megújítani s az esetleges hátralékokat beküldeni sziveskedjenek. Jegyzők és tanítók 4 K kedvezményes áron kapják lapunkat.

Új körjegyzőség járásunkban.

A vármegye szeptemberi közgyűlése a kiscsörbői körjegyzőséget Kiscsörbő, Vindornya-Szőlős, Nagyörsbő és Döbröce községekkel a sümegi járásba csatolta. A lapunkban indított mozgalom a nevezett községek egyhangú óhajására sikerre vezetett.

Tanulmányi kirándulás. A budapesti Ranolder-féle tanítónőképző intézet 23 negyed éves növendéke 4 apáca vezetése mellett Balatonvidéki tanulmányútjában a héten városunkba érkezett. Megtekintették Kisfaludy Sándor sírját, ahol a Himnusz énekelték. Megnézték továbbá a Darnay muzeumot, a várt s a zárda templom kegyelem képét, mely előtt ósrégi Mária dalokat énekeltek nagy szabotossággal. Alkonyatkor kocsikon Keszthelyre, onnét pedig másnap Badacsonyba és környékére mentek.

Szüreti multság. A következő meghívót kaptuk: Adatik tudtára mindnek, akit illet, hogy a sümegi legényegyesület ház

alapja javára 1908. évi október hó 4-én a lövőtársulat kerti helyiségében zárkörű szüreti táncmulatságot rendez. Napszám a szüret alatt személyenként 1 K, családonként 2 K 40 fillér, mely napszámot nem a gazda fizeti, hanem inkább ő szedi. Kivonulás az egyesület helyiségéből délután 4 órakor szüreti szekérrel, jelmezben. Bevonulás a lövőtársulat kerthelyiségébe dallal, zenével, jó kedvvel s bőséggel. Utána serpentin és konfetti csata. A szüret kezdete 8 órakor, vége ki tudja mikor? Aki felül fizet, annak nevét márványba vésetljük és holtig nagyságos úrnak tekintjük. Tudnivalók: 1. A kath. legényegyesület szöjlője a *Nincs neki és Lesz neki* szöjlő-hegyek között, a regényes lekvésű *Se nem volt, Se nem lesz* dombon terül el. Mivel pedig e helyet bajos megközelíteni, azért a termés a lövölde présházába hordatják be. Elvégre, ha lehet bort csinálni szöjlő nélkül, szüretet is lehet szöjlős kert nélkül. A műbor egy kis hamisítással készül, a műszüret egy kis hamiskodással esik meg, tehát — nem lehet az ember fából, ki kell rugni a hámfából. 2. A leányok el ne felejték a nőta szavait: Szüret után lesz az esküvő. 3. A házasulandó fiatal emberek értsék meg, hogy — nem oly savanyú a szöjlő. 4. A papák és mamák ne rezonirozzanak, hogy elég volt már a tánc, mennyünk aludni, mert — kelmednek is jól esett az fiatalabb korban. 5. A szüret dobszóval lesz kihirdetve.

6. Jöjjetek mind apák, anyák, líjak, lányok, hős katonák, Szép asszonyok s vig magyarok Szüretünkön mulassatok!

Aki eljön és jegyet vált, Elfelejté búját-baját!

Szüret. A sümegi Újhegyen holnap, a Baglyashegyen október 1-én kezdik meg szüretet. A Kövesdombon és mezei szöjlőkben már a lefolyt héten szüreteltek. A remek meleg őszi napok kitűnő hatással vannak a fűtökre. Nagyon jó szüret lesz mennyiségre és minőségre egyaránt.

Az izraeliták új éve. Polyó hó 25-én pénteken este lépett be az izraliták új éve, az 5669-ik. Tegnap és ma üzleteik zárva s izraelita polgártársaink szorgalmasan látogatják az istenházát nagy ünnepek napján.

Hatósági hússzék. Sümegnek is megvan a hatósági hússzéke. A városbíró a Fejes-féle székét vette bérbe, az Árpád-uccában. Mire megérkezik a disznóölés ideje, magánosok itt mérhetik ki állataikat. Ugyanott mérik ki azt a húst is, amelyet az állatorvos kisebb hibák miatt ideutal. A szegényebb közönség így olcsóbb, de azért egészséges hushoz jut.

Megszűnt sertésorbánc. Bazi községben a sertésorbánc járványosan uralkodott. A múlt héten a baj végre megszűnt, mire a zárlat feloldása iránt az előterjesztés megtörtént.

A piac tisztasága. A helybeli piac söpretését az elüljáróságnak ismételten figyelmébe ajánljuk. Különösen az árok gyűjtőhelye a szemétnak. Pénznek is megéri, hogy összesöpressék.

Korkép. Evvel a témával vezércikkünk foglalkozik. Illusztrálásul itt csak egy jelenetet örökítünk meg a múlt gyűlésből. A téglagyár bérbeadásáról volt szó. Javaslat semmi. Visszatartották az elüljárósághoz. A közigazgatási jegyző mégis megkérdezte: hány évre állapítja meg a képviselőtestület a bérletet. Erre a következő összevisszakiabálás ment végbe:

— Öt! Kiáltja az első.

— Nem elég! Tíz! Tódítja a második.

— Husz! Licitál rá a harmadik.

— Huszonöt! Nem hagyja magát a negyedik.

Megállapodtak 25 évben. Nem gondolták meg, hogy 25 év talán egy kicsit sok. Egész férfi emberöltő. Különösen a gőz és villám mai szakában. Huszonöt év alatt a technika olyan dolgokat produkál, amikről ma még a legelénkebb fantázia sem álmodik. Azért kell az ügyeket alapos meggondolás és kellő elő készítés után csak a tanácssterembe vinni.

— **Vadászat.** A sümegi vadásztársaság tegnap hajtóvadászatot tartott, amelyen azonban csak négy puskás vett részt. Súlyos Tivadar helybeli főszolgabíró két darab nyolcas szarvasbikát lőtt.

— **A kolera ellen.** Oroszországban esősen pusztít az ázsiai kolera. A szörnyű betegség ellen Andrássy belügyminiszter rendeltetett intézett Zala vármegye törvényhatóság-hoz. Ez a rendelet így szól: Hivatalos értesítések is megerősítik, hogy Oroszországban a kolerajárvány oly jelentékeny terjedelmet nyert, miszerint közel áll annak veszélyéhez, hogy e betegség hazánkba is behurcoltatik. Ennélfogva azon célból, nehogy a járvány az országot készületlenül találja, elrendelem: I. hogy a köztisztaságra előírt intézkedéseket hajtsa végre és minden előforduló kolera-megbetegedés esetén az indokolt óvintézkedéseket tegye meg; II. intézkedjék az iránt, hogy a kolera elleni védekezés tárgyában megküldött Utasítás megfelelőleg szétosztván, annak tartalmáról az illetékes közegek eleve tájékozzák magukat. III. Intézkedni fogok az iránt, hogy a koleraival fertőzött vidékekről esetleg törvényhatósága területére utazni szándékozó egyénekről az illető hatóságok eleve értesítést nyerjenek. Főhivom ennélfogva a címet, hogy az ily utasok tartózkodási helyét pontosan nyilvántartván, azokat öt napig hatósági orvosa által figyeltesse meg. IV. Végül főhivom, hogy eljárásáról tegyen ide jelentést és minden kolera-gyanús esetről ide azonnal távirati értesítést küldjön.

— **Sertésorbánc.** Mihályfán a sertésorbánc szörványosan föllépett. A betegség elfojtására a szükséges intézkedéseket megtették.

— **Az almásszürke.** A veszprémi királyi hadgyakorlatokon résztvevő egy almásszürke is. Ez bizony nagyon megunta a sok zaklatást, gondolt egyet s Háló és Tapolca között megszkökött. Deakiban azonban elfogták a katonai szökevényt s őrizték. Tegnap pedig behozták Sümegre s most a pásztorház istállójában őrzik. Kőrözték mindenfelé, de lapunk zártáig nem jelentkezett az az ezred, amelyiké a paripa. Csak jól tartsák a jámbor párat, mert rászolgált, meg azután a császár lova.

— **A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület** f. évi október hó 10. 11 és 12 én Temesváron a polgári lövő-kertben rendezendő országos jellegű baromfi, házi-nyúl, galamb, bor és gyümölcs kiállításáról szóló tervezeteket e napokban küldte szét az ország baromfityénészdíneke, bor és gyümölcstermelőinek. Amint a tervezetből kivehető, ennek a kiállításnak térdíjai az idekiállítások között legolcsóbbak és emellett tömeges állami bevásárlásokról gondoskodás történt, mivel a földművelésügyi kormányon kívül az aradi jószágigazgatóság, a helybeli állattenyésztési felügyelőség is nagyobb bevásárlásokat tesznek.

— **Nagyértékű ajándékot** ígér olvasóinak karácsony alkalmából a *Budapest* politikai napilap kiadóhivatala: a legnagyobb magyar költők egyikének, Vörösmartynak válogatott költeményeit. A Vörösmarty Album művészi kivitelű rajzokkal, a költő életrajzával, eredeti kézírásának fakszimilével, az eddig megjelent emlékművek ismertetésével és a Budapesten felállított emlékszóbor hű lenyomatával pazar kiállításban jelenik meg, igazi dísz lesz minden intelligens ember asztalának. A Budapesti rendes előfizetők ingyen kapják, ha legalább félévre egyszerre előfizetnek és további fél évi előfizetésre kötelezik magukat. A Budapestet külön dicsérni felesleges, különösen ma, midőn több mint 30 éven át hirdetett eszméi megvalósultak és a függetlenségi 48-as párt viszi a vezérszerepet. Munkatársai a legelső írók és politikusok, azért hírei a legfrissebbek és legmegbízhatóbbak. Minden rovata a legnagyobb gondal van szerkesztve, úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a Budapest kiadóhivatala Budapesten, IV. Sárkány ucca 3. sz.

A burgonya két veszedelmes betegsége.

— Közli a m. kir. növénykörtani állomás. —

II

Másik, ugyancsak veszedelmes újabb betegsége a burgonyának a *gyűrűs betegség*. Ezt a baktériumok okozzák. Ha a beteg gumót kettészeli, a metszés lapján, a héjtól $\frac{1}{2}$ —1 centiméternyire befelé többé-kevésbé teljes barnaszínű gyűrű ölik szemlünkbe, amely a gumó edényeinek romlása következtében keletkezik. Az egészséges kettévágásakor is látjuk az edénygyűrűt a bél- és héjrész közt, csak hogy a gyűrű színezetlen, semmi esetre sem barna. Ha csak nagyon kevés a gumó fertőzöttsége, akkor a metszés felületén nincs meg a teljes barna gyűrű, hanem csak helyenként, főleg a köldökhöz közel vannak feketés barna pontok, vagy vonalak, amelyek bent fekszenek a gumó edényeiben, vagyis a gyűrűben, s ha a köldökhöz át vágjuk ketté a gumót, akkor meggyőződhetünk, hogy e barna pontok nem egyebek, mint keresztülmetszett barna edények.

Ha a beteg gumót kiültetjük, világos, hogy a belőle fejlődő hajtások is betegek lesznek, mert hisz ezek edényei benső összefüggésben vannak a gumó edényeivel. Gyakori eset az is, hogy az ilyen gumó nem kel ki s ha kibontjuk a földből, azt látjuk, hogy a gumó külsőleg egészséges, a belőle fejlődő hajtások elhalnak, még mielőtt a földből kibújtak volna. Ha egy-egy ily hajtás a felszínre kerül is, ott nyomorúságosan fejlődik, a szár rövid marad s apró leveleket visel, amelyek gyakran fekete pettyesek s ellentétben az előbb leírt levélfodrosodással, alulról felfelé menőleg kezdenek száradni és lehullani.

Az is előfordul, hogy kezdetben egészen normálisan fejlődik a növény, nyár derekán azonban egyik-másik, vagy valamennyi hajtása áttetszővé és barna pettyessé lesz és elszárad; a beteg hajtások levelei feketés lassan nagyobbodó foltokat kapnak az ereken, összezsugorodnak és lehullanak. A most ismertetett esetben a gumótermes létszám normális, főleg akkor, ha csak egyetlen hajtás beteg. Pedig éppen ezek a gumók a legveszedelmebbek, mert általuk terjed el a betegség a következő évben.

E betegség okozói baktériumok, amelyek valószínűleg a szárrész alsó részeinek repedésein kerülnek be a növénybe. De bekerülhetnek e baktériumok a talajból közvetlenül a gumóba is, főleg akkor, ha a vetőgumókat szétdarabolva ültetjük el, ami sok helyen szokásban van.

A gyűrűs betegség elhárítására ugyanazok az irányelvek követendők, mint a levélfodrosodásnál, e mellett arra is ügyelni kell, hogy feldarabolt burgonyagumók vetésre ne használtassanak.

Felölös szerkesztő: Étes Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Vérszegénység

ellensúlyozásul tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test husát szilárdítja és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végiggyél — a halászi — kérjük figyelmeibe venni.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32 év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Tegnap ketségbe volt esve a direktor.

Az új operának kellett volna lennie, az összes jegyek el voltak adva és délben mondja hős tenorista, hogy semmi hangja sincs. A színházi orvos 8 napi pihenőt rendelt. Ekkor rohan direktor az első legjobb üzletbe és vesz egy doboz Tay-féle Sodeuer Mineral-pasztillát s addig könyörög a tenoristának, míg ez egy pár pasztillát forró tejjel bevesz és aztán még egy párat a szájában elolvaszt. No, — és hogy énekelt este? Fényesen. És ezt csak a pasztillák tették. 1 doboz ára 1 K 25 f. Minden gyógy-szertárba és drogériában kapható.

Főügynökség

Magyarország és Ausztriára:

W. Th. Guntzert, Wien, IV., Grosse Neugasse 27.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKÉRESKEDÉSBE

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy fivérem Böhm Pál cégtől, hol 5 évig mint társ működtem, a legbarátságosabb uton megváltam és helyben Böhm Gáspár Párisi Áruháza bejegyzett cég alatt kalap, cipő, uri és női divat, kézmű és díszműáru üzletet létesítettem.

Számos év alatt szerzett bő tapasztalataimat új vállalatomban fogom érvényesíteni, minden igyekezetemmel oda hat törekvésem, hogy elsőrendű jó árukat előnyös árban bocsássak a t. közönség rendelkezésére.

Szíves támogatást és pártfogást kérek.

Kiváló tisztelettel

Böhm Gáspár.

Szükségleteinket a következő kereskedőknel és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és korsi gyártók. Árpád-u.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNAC épület- és butorasztalos. Széchenyi-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak. Gazdasági gépek Kiszaludya-Szállóval szemben.

DARNAY KALMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiégtár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és lírkörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. uri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász Kossuth Lajos-ucca.

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ hétköcsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztales, Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVACS ZSIGMOND borbély és fodrász.

LÓWY NÖVÉREK női ruha varrótérme. Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kiszaludya-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

NOVÁK SÁNDOR mézeskalácsos és lisztkereskedő. Deák Ferenc-ucca 112. sz.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTÁ kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimefestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az »Arany-bárány«-hoz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

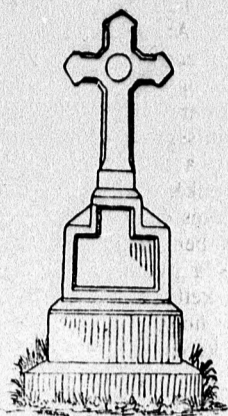
TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

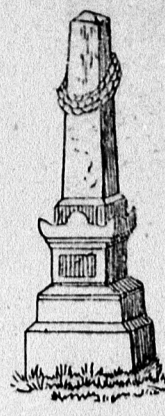
ZSCHIESCHE JÓZSEF gőzmalomtulajdonos. Gabonacsere.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sirkőben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Siremlékeket, uti keresztet, szentháromság szobrokat, épület- és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy

Keszthelyen 25 év óta fennálló

rőfös és divatáru üzletemet

más vállalat miatt

f e l o s z l a t o m

és hatóságilag engedélyezett

v é g e l a d á s t

tartok.

Az összes árukat mélyen leszállított áron árusítom, minélfogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy az olesó bevásárlásra kedvező alkalmat minél előbb használja fel.

Teljes tisztelettel

Hochstädter Mór
Keszthelyen.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen kétjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyugyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

NEMES FAJU téli alma és körte métermázsánként 20—25 K-ért kapható a veszprémi püspökség erdőhivatalánál SÜMEGEN.

Márkus Salamon Fia cég áruháza

Sümege, Kossuth Lajos ucca.

Nagy választék Zsorna-féle nyakkendőkben.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát az őszi és téli idényre:
legújabb és legdivatosabb ruhakelmékből, posztó, flanel, Casan, blouz-
kelmékből, pargetok, vásznak, paplanok, ingek, nyakkendők, gallérok és
kézelőkből. Nyaktűk, ing- és kézelőgombok, Clott alsóruhák és kötények.

Ágy- és asztalterítők, szőnyegek, függönyök a legjutányo-
sabb árákon.

A nagyérdemű hölgyközönség kivanságának megfelelően, egyes ruhák-
nak és blouzoknak való legfinomabb kelmékből, selymekből dús vá-
lasztéku raktárt tartok.

Sétabotok. Hazai gyártmányú eső- és napernyők.

Nagy választék magyar gyártású sirkoszorukban.

Mindennemű

nyomtatványokat

jutányos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen.

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen